

FESTIWAL TWÓRCZOŚCI
DZIECIĘCEJ
WOJSKA POLSKIEGO

KOŁOBRZEG 2017

08–11 czerwca
Kołobrzeg

KONKURS HISTORYCZNO-PLASTYCZNY

1. Powstańczy trud, żołnierska radość. Jeden dzień z życia obozowego wojsk Tadeusza Kościuszki
2. W błękitnym mundurze maszerujemy!
– Józef Haller i jego armia

Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia rok 2017 Rokiem Tadeusza Kościuszki, by naród polski oddał należny hołd pamięci swego bohatera, bohatera światowej sławy, a także by młodym pokoleniom wskazać przykład służby i poświęcenia dla Ojczyzny, i aby wzmocnić przez to kondycję duchową narodu.

(M.P.2016 poz. 1124, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4.11.2016 r. w sprawie ustanowienia Roku 2017 Rokiem Tadeusza Kościuszki)

Ogłoszenie roku 2017 Rokiem Generała Józefa Hallera pozwoli nie tylko przybliżyć postać samego generała i jego najbliższych (Stanisława Hallera i Cezarego Hallera, oficerów Wojska Polskiego), ale także skupić uwagę Polaków na ważnych wydarzeniach i wyjątkowych organizacjach, zasłużonych w dziejach Polski, znanych z krzewienia polskości i patriotycznego ducha.

(M.P.2016 poz. 1127, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4.11.2016 r. w sprawie ustanowienia Roku 2017 Rokiem Generała Józefa Hallera)

Organizatorzy i pomysłodawcy Konkursu historyczno-plastycznego organizowanego w ramach Festiwalu Twórczości Dziecięcej Wojska Polskiego postanowili uczcić pamięć dwóch polskich bohaterów narodowych: Tadeusza Kościuszki i Józefa Hallera. Uchwałą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2017 r. ogłoszony został Rokiem Tadeusza Kościuszki i Generała Józefa Hallera. Zapisali się Oni w historii jako wielcy patrioci, dowódcy i mężowie stanu. Zaproponowano młodym plastynom tematy upamiętniające ich życie i czyn zbrojny.

Jury konkursu pod przewodnictwem zastępcy Dyrektora WCEO dr. hab. Bogusława Kopki, dokonała oceny 71 prac młodych artystów plastyków reprezentujących kluby jednostek wojskowych z całego kraju, które nadesłano po eliminacjach przeprowadzonych w Klubie Dowództwa Generalnego RSZ, Klubie Dowództwa Operacyjnego RSZ oraz Klubie Żandarmerii Wojskowej. Poziom merytoryczny prac, znajomość faktów historycznych, militariów czy szczegółów umundurowania wskazuje na dobrą i efektywną pracę edukacyjną z dziećmi i młodzieżą w tych placówkach, która poprzez szacunek do dziejów oręża polskiego, kształtuje nowoczesną wrażliwość patriotyczną. Za rozwijanie w młodych ludziach patriotyzmu poprzez sztukę należą się piękne słowa podziękowania wszystkim instruktorom, którzy przygotowali uczestników tego konkursu.

Wystawę nagrodzonych prac pt. „Powstańczy trud, żołnierska radość. Jeden dzień z życia obozowego wojsk Tadeusza Kościuszki” oraz „W błękitnym mundurze maszerujemy! Józef Haller i jego armia”, będzie można zobaczyć w dniach 9-11 czerwca br. w Kołobrzegu podczas 19. Festiwalu Twórczości Dziecięcej WP organizowanego przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej. Wystawa będzie również uświetnieniem tegorocznych obchodów Święta Wojska Polskiego w Warszawie.

Jolanta Wojtaś-Zapora

Kierownik Oddziału Kultury
Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej
im. płk. dypl. Mariana Porwita

PROTOKÓŁ KONKURSU HISTORYCZNO-PLASTYCZNEGO nt.:

**Powstańczy trud, żołnierska radość.
Jeden dzień z życia obozowego wojsk Tadeusza Kościuszki
oraz
W błękitnym mundurze maszerujemy!
– Józef Haller i jego armia**

Jury w składzie:

dr hab. Bogusław KOPKA – historyk, zastępca dyrektora WCEO
Mateusz TARASIUK – historyk, specjalista Oddziału Kultury WCEO
Agnieszka TWOREK – artysta plastyk, specjalista w Klubie DG RSZ
Klaudia LECLERCQ – artysta plastyk, specjalista Oddziału Multimediów WCEO
Marzena FURTAK – specjalista Oddziału Kultury WCEO – sekretarz

po obejrzeniu 8 maja 2017 r. w Wojskowym Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie 32 prac nadesłanych na konkurs nt. „Powstańczy trud, żołnierska radość. Jeden dzień z życia obozowego wojsk Tadeusza Kościuszki” oraz 39 prac nadesłanych na konkurs nt. „W błękitnym mundurze maszerujemy! – Józef Haller i jego armia”

W konkursie: „Powstańczy trud, żołnierska radość. Jeden dzień z życia obozowego wojsk Tadeusza Kościuszki”
postanowiło że:

w kategorii wiekowej 7-9 lat:

I nagrodę

otrzymuje praca zbiorowa z Klubu 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku (Natasza GRÓSZCZYŃSKA, Weronika MARCIAK, Helena MARCIAK, Maja SZOTA, Julia BAŁ, Kornelia BAŁ, Zuzanna ŁOJEWSKA, Bożena SZANDA, Martyna CZECHOWSKA, Nikola CZECHOWSKA, Nikodem MAŁECKI, Lidia PANKOWSKA)

II nagrodę

otrzymuje Małgorzata SOBISZ z Klubu 43. Bazy Lotnictwa Morskiego w Gdyni-Babich Dołach

III nagrodę

otrzymuje Antoni BRYNDA z Klubu 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu

Wyróżnienia w tej kategorii otrzymują:

- Magdalena HAPUNOWICZ z Klubu 1. Warszawskiej Brygady Pancernej w Siedlcach
- Maksymilian KUCZKO z Klubu 43. Bazy Lotnictwa Morskiego w Gdyni-Babich Dołach
- Maja BREJNAK z Klubu 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu
- Zuzanna PACHOLSKA z Klubu 16. Pomorskiej Dywizji Zmechanizowanej w Elblągu

w kategorii wiekowej 10-12 lat:

I nagrodę

otrzymuje Patrycja NAPIERAŁA z Klubu Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim

II nagrodę

otrzymuje Zuzanna BORKOWSKA z klubu 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie

III nagrodę

otrzymuje Anna PAWLUKIEWICZ z Klubu 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie

Wyróżnienia w tej kategorii otrzymują:

- Eстера NOWOSIELSKA z Klubu 1. Warszawskiej Brygady Pancernej w Siedlcach
- Alicja PIALIK i Nikola TOMCZYK z Klubu 12. Brygady Zmechanizowanej w Choszczynie
- Aleksandra PIĘTKA z Klubu 34. Dywizjonu Obrony Powietrznej w Bytomiu
- Marta ROKICKA z Klubu Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim

w kategorii wiekowej 13-16 lat:

I nagrodę

otrzymuje Gabriela ROWICKA z Klubu 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu

II nagrodę

otrzymuje Agata SOBCZAK z Klubu 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku

III nagrodę

otrzymuje Kinga SZPUNAR z Klubu 10. Brygady Kawalerii Pancernej w Świętoszowie

Wyróżnienie w tej kategorii otrzymuje:

- Bartosz GUZOWSKI z Klubu 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu

W konkursie: „W błękitnym mundurze maszerujemy! – Józef Haller i jego armia”
postanowiło, że:

w kategorii wiekowej 7-9 lat:

I nagrodę

otrzymuje Lena KACZMAREK z Klubu 12. Brygady Zmechanizowanej w Choszczynie

II nagrodę

otrzymuje Karolina POTEMPA z Klubu Jednostki Wojskowej Komandosów w Lublińcu

III nagrodę

otrzymuje Pola NOWAK z Klubu Jednostki Wojskowej Komandosów w Lublińcu

Wyróżnienia w tej kategorii otrzymują:

- Agata SARNOWSKA z Klubu 43. Bazy Lotnictwa Morskiego w Gdyni-Babich Dołach
- Justyna KACHEL z Klubu 1. Pomorskiej Brygady Logistycznej w Bydgoszczy
- Kornelia LANGOWSKA z Klubu 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku

w kategorii wiekowej 10-12 lat:

I nagrodę

otrzymuje Aleksandra SKORUPSKA z Klubu 7. Brygady Obrony Wybrzeża w Słupsku

II nagrodę

otrzymuje Zuzanna CHIRKOWSKA z Klubu 17. Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej w Wędrzynie

III nagrodę

otrzymuje Marta SULIGA z Klubu 7. Brygady Obrony Wybrzeża w Słupsku

Wyróżnienia w tej kategorii otrzymują:

- praca zbiorowa z Klubu 8. Flotyli Obrony Wybrzeża w Świnoujściu (Maja KORDA, Zuzanna FALKOWSKA, Julia SZYPULSKA, Wiktoria HUCZKO)
- Klaudia KAMIŃSKA z Klubu 56. Bazy Lotniczej w Inowrocławiu
- Marta KOPKA z Klubu 15. Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej w Giżycku
- Oliwia LANGOWSKA z Klubu 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku
- Alicja DZIEWICKA z Klubu Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu
- Patrycja MAKAREWICZ z Klubu 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego Świdwinie

w kategorii wiekowej 13-16 lat:

I nagrodę

otrzymuje Daria BROZIŃSKA z Klubu 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku

II nagrodę

otrzymuje Natalia MISZON z Klubu 17. Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej w Wędrzynie

III nagrodę

otrzymuje Julia GLAUBERT z Klubu 3. Batalionu Drogowo-Mostowego w Chełmnie

Wyróżnienia w tej kategorii otrzymują:

- Amelia JANKOWSKA z Klubu 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu
- Julia TRZUSKOWSKA z Klubu 32. Baza Lotnictwa Taktycznego w Łasku
- Konrad NICKI z Klubu Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu

**Laureaci I miejsca otrzymują zaproszenie do udziału
w 19. Festiwalu Twórczości Dziecięcej WP, który odbędzie się
w dniach 8-11.06.2017 r. w Kołobrzegu.**

Na tym Protokół zakończono i podpisano.

B. Koplec
.....
Natalia Miszon
.....
Agnieszka Turck
Klaudia Kachel
.....
Monika Turck
.....

Warszawa. 8 maja 2017 r.

**POLSKI I AMERYKAŃSKI GENERAŁ,
UCZESTNIK WOJNY O NIEPODLEGŁOŚĆ
STANÓW ZJEDNOCZONYCH
ORAZ WOJNY O OBRONIE KONSTYTUCJI 3 MAJA.
INICJATOR POWSTANIA NARODOWEGO,
DEMOKRATA.
NAJWYŻSZY NACZELNIK SIŁY ZBROJNEJ NARODOWEJ
PODZAS INSUREKCJI KOŚCIUSZKOWSKIEJ**

Tadeusz Kościuszko urodził się 4 lutego 1746 roku na Polesiu. Pochodził z ziemiańskiej rodziny o tradycjach wojskowych – jego ojciec, Ludwik, był pułkownikiem regimentu. Być może tradycje rodzinne przyczyniły się do tego, że rozpoczynając w wieku 9 lat naukę w prestiżowym kolegium pijarów w Lubieszowie, zdecydował się następnie na karierę wojskową. Wstąpił do Szkoły Rycerskiej – nowo utworzonej przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego elitarnej akademii, kształtującej najlepsze kadry wojskowe. Ukończył ją w stopniu kapitana. Wyróżniając się nieprzeciętnymi zdolnościami i zainteresowaniami inżynierskimi, otrzymał stypendium na dodatkową naukę w Paryżu, gdzie zgłębił tajniki nowoczesnych fortyfikacji, a także ugruntował swoje przekonania społeczne, wyrażające się m.in. poszanowaniem równości wszystkich stanów.

Wrócił do kraju po I rozbiorze Polski. Nie mogąc znaleźć zatrudnienia w przymusowo zredukowanej polskiej armii, a także doświadczony zawodu miłośnika, zdecydował się na emigrację do Europy zachodniej. Tam dowiedział się o wybuchu rewolucji w Ameryce. Przybył na kontynent w miesiąc po ogłoszeniu amerykańskiej Deklaracji Niepodległości – na samym początku walk o suwerenność, wyrażając swoją chęć udzielenia pomocy pragnącym wolności politycznej Amerykanom.

Szybko dał się poznać jako uzdolniony inżynier. Był twórcą licznych twierdz i fortów obronnych armii Stanów Zjednoczonych. Ufortyfikował m.in. Filadelfię, a także zbudował fortyfikacje polowe pod Saratogą, co przyczyniło się do osiągnięcia przez Amerykanów zwycięstwa w decydującej bitwie wojny o niepodległość. Z inicjatywy George’a Waszyngtona, w ramach uznania, powierzono Kościuszce budowę fortu West Point, będącego dzisiaj najbardziej prestiżową amerykańską uczelnią wojskową, a także jedną z najbardziej elitarnych na świecie. Został generałem brygady armii amerykańskiej, otrzymał nadania ziemi i nagrody pieniężne.

Powrócił do Polski w 1784 roku. Coraz większą rolę w życiu politycznym kraju odgrywali wtedy działacze, najaktywniej udzielający się w czasie tak zwanego Sejmu Wielkiego (1788-1792), dążącego do reform państwa. Jedną z przeprowadzonych zmian było zwiększenie liczebności armii – Kościuszko otrzymał

wtedy nominację na generała majora wojsk koronnych. Reformy systemowe i polityczne w Rzeczypospolitej, w tym osławiona konstytucja 3 maja z 1791 roku, spowodowały interwencję Rosji, pragnącej utrzymać Rzeczypospolitą w podporządkowaniu. W 1792 roku wybuchła wojna w obronie konstytucji 3 maja, a wojska carskie zaatakowały reformujący się kraj. Kościuszko dowodził, wraz z ks. Józefem Poniatowskim, w bitwie pod Zieleńcami, za co – w obliczu zasług – jako jeden z pierwszych Polaków uhonorowany został Orderem Wojennym Virtuti Militari. Podczas wojny powstrzymał również wroga pod Dubienką, gdzie dowodząc kilkutysięcznymi wojskami skutecznie przeciwstawił się pięciokrotnie liczniejszej armii rosyjskiej. Pomimo kilku sukcesów, wojna okazała się przegrana. Represje członków konfederacji targowickiej wobec Polaków angażujących się w dzieło reformy państwa skłoniły Kościuszkę do emigracji.

Na emigracji Tadeusz Kościuszko zaangażował się w konspirację, razem z m.in. Hugonem Kołłątajem i Ignacym Potockim, mającą na celu wywołanie zbrojnego powstania w Polsce. W wyniku represji władz zaborczych wobec konspiratorów krajowych, Kościuszko zdecydował się przyspieszyć jego wybuch, przybywając w marcu 1794 roku do Krakowa. To w tym mieście, na Rynku Głównym, złożył uroczystą przysięgę, wzywającą Polaków do stawienia oporu i walki o niepodległość. Tym samym rozpoczęło się ostatnie powstanie I Rzeczypospolitej – insurekcja kościuszkowska.

Zostawszy Najwyższym Naczelnikiem Siły Zbrojnej Narodowej, Kościuszko dążył do reorganizacji armii. Namawiał chłopów na wstępowanie do niej, a także przekonywał, że walka o niepodległość powinna być prowadzona zarówno przez szlachtę, jak i włościan. Stworzył m.in. jednostki kosynierów, które w wydatny sposób przyczyniły się do ważnego zwycięstwa wojsk insurekcyjnych pod Racławicami. W Połaniecu Tadeusz Kościuszko wydał ważny, będący wyrazem jego osobistych poglądów wolnościowych, akt prawny – Uniwersał Połaniecki, przyznający ograniczoną niezależność chłopom pańszczyźnianym. Zaborcy, z uwagi na charakter powstania, postulującego wolność polityczną Polski oraz społeczną jej mieszkańców, bali się jego rozprzestrzenienia. Rosjanie w sojuszu z Prusami zadali klęskę powstańcom, a pod Maciejowicami carscy żołnierze pojmali Kościuszkę w niewolę.

Po powstaniu i związanych z nim walkach doszło do ostatniego – III rozbioru Polski. Tadeusz Kościuszko został więźniem carskim. Dopiero po śmierci carycy Katarzyny II następny car, Paweł, w 1796 roku uwolnił Kościuszkę, który przysięgając, że nigdy nie wróci na ziemię polskie, uwolnił więzionych na terenie Rosji Polaków, w liczbie kilkunastu tysięcy. Podróżował wtedy po Europie, będąc witany nie tylko jako polski patriota, ale wielki żołnierz walczący o wolność wszystkich narodów. Początkowo włączył się we współtworzenie Legionów Polskich, ostatecznie zamieszkał we Szwajcarii. Zmarł w 1817 roku i został zapamiętany jako zagorzały patriota, republikanin, orędownik Polskiej wolności, jak również niezawisłości wszelkich stanów. Jego idee oddziaływały na całe pokolenia w późniejszych wiekach, nie tylko w Polsce.

I NAGRODA

„Tadeusz Kościuszko pod Racławicami” (technika mieszana)

Praca zbiorowa:

Natasza Grószczyńska, Weronika Marciak, Helena Marciak, Maja Szota, Julia Bąk, Kornelia Bąk, Zuzanna Łojewska, Bożena Szanda, Martyna Czechowska, Nikola Czechowska, Nikodem Małecki, Lidia Pankowska, 7-9 lat

Klub 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku

Instruktor: Urszula Pankowska

II NAGRODA

Małgorzata Sobisz, 9 lat

„Kościuszko wśród swojego wojska” (kolaż)

Klub 43. Bazy Lotnictwa Morskiego w Gdyni-Babich Dołach

Instruktor: Beata Wojtukiewicz

III NAGRODA

Antoni Brynda, 7 lat

„Żołnierska radość Tadeusza Kościuszki”

(farby plakatowe, pastele olejne)

Klub 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Moragu

Instruktor: Anna Milewska

WYRÓŻNIENIE

Magdalena Hapunowicz, 8 lat

„Zbiórka” (farby do szkła)

Klub 1. Warszawskiej Brygady Pancernej w Siedlcach

Instruktor: Kinga Jastrzębska-Chełminiak

WYRÓŻNIENIE

Maja Brejnak, 8 lat

„Wojsko Polskie Kościuszki 1794” (zdrapywanka)

Klub 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu

Instruktor: Anna Milewska

WYRÓŻNIENIE

Maksymilian Kuczko, 9 lat

„Ja, Tadeusz Kościuszko, przysięgam...” (kolaż)

Klub 43. Bazy Lotnictwa Morskiego w Gdyni-Babich Dołach

Instruktor: Beata Wojtukiewicz

WYRÓŻNIENIE

Zuzanna Pacholska, 9 lat

„Gdy w obozie zapada zmrok” (olej, płótno)

Klub 16. Pomorskiej Dywizji Zmechanizowanej w Elblągu

Instruktor: Teresa Nowaczyk

I NAGRODA

Patrycja Napierała, 12 lat

„Wieczór w obozie”

(konturówka, farby transparentne na pleksi)

Klub Centrum Szkolenia Żandarmerii

Wojskowej w Mińsku Mazowieckim

Instruktor: Ewa Chaburska

II NAGRODA

Zuzanna Borkowska, 11 lat

„Portret Tadeusz Kościuszki” (plastelina)

Klub 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie

Instruktor: Iwona Wiszniewska

III NAGRODA

Anna Pawlukiewicz, 11 lat

„Portret Tadeusza Kościuszki”

(wyklejanka z bibuły)

Klub 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego
w Świdwinie

Instruktor: Iwona Wiszniewska

WYRÓŻNIENIE

Estera Nowosielska, 10 lat
 „Narada” (technika mieszana)
 Klub 1. Warszawskiej Brygady Pancernej w Siedlcach
 Instruktor: Kinga Jastrzębska-Chełminiak

WYRÓŻNIENIE

Alicja Pialik, Nikola Tomczyk, 12 lat
 „Pod osłoną nocy” (kolaż)
 Klub 12. Brygady Zmechanizowanej w Choszcznie
 Instruktor: Anna Stetkiewicz

WYRÓŻNIENIE

Aleksandra Piętka, 12 lat
 „Odpoczynek po bitwie” (farby witrażowe na szkłe)
 Klub 34. Dywizjonu Obrony Powietrznej w Bytomiu
 Instruktor: Renata Piętka

WYRÓŻNIENIE

Marta Rokicka, 11 lat

„W blasku kos” (farby plakatowe)

Klub Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim

Instruktor: Ewa Chaburska

I NAGRODA

Gabriela Rowicka, 13 lat

„Krwia i orężem” (batik)

Klub 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu

Instruktor: Anna Milewska

II NAGRODA

Agata Sobczak, 16 lat

„Oficer i kosynier – scena obozowa” (rysunek)
Klub 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku
Instruktor: Urszula Pankowska

III NAGRODA

Kinga Szpunar, 16 lat

„Powstańczy trud, żołnierska radość...” (kolaż)
Klub 10. Brygady Kawalerii Pancernej w Świętoszowie
Instruktor: Marzenna Krzosa

WYRÓŻNIENIE

Bartosz Guzowski, 13 lat

„Powstańczy trud, żołnierska radość...” (płaskorzeźba)
Klub 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu
Instruktor: Anna Milewska

**GENERAŁ BRONI WOJSKA POLSKIEGO,
TWÓRCA I DOWÓDCA „BŁĘKITNEJ ARMII”.
PRZEWODNICZĄCY OBYWATELSKIEGO KOMITETU
OBRONY PAŃSTWA I GENERALNY INSPEKTOR
ARMII OCHOTNICZEJ W 1920 ROKU.
HARCISTRZ, PRZEWODNICZĄCY ZHP,
SODALIS I DZIAŁACZ AKCJI KATOLICKIEJ.
MINISTER BEZ TEKI**

rodził się 13 sierpnia 1873 roku w Jurczycach pod Krakowem, w rodzinie ziemiańskiej. Syn Henryka i Olgi z Treterów. Jego ojciec walczył w powstaniu styczniowym. Józef Haller ukończył m.in. wojskową Niższą Szkołę Realną w Koszycach, Wyższą Szkołę Realną w Hranicach na Morawach oraz Wojskową Akademię Techniczną w Wiedniu. W latach 1895–1911 był zawodowym wojskowym, artylerzystą.

Związany z ruchem skautowym i sokolim, od 1912 roku zakładał drużyny „Sokoła”, organizował tajne kursy żołnierskie, podoficerskie i oficerskie dla młodzieży polskiej, opracował wzory oznak i terminów harcerskich. Szczególny wkład wniósł w stworzenie Krzyża Harcerskiego.

W sierpniu 1914 roku Haller uczestniczył w formowaniu Legionu Wschodniego we Lwowie. Niepowodzenia wojenne Austro-Węgier w sierpniu i wrześniu 1914 roku spowodowały, że żołnierze pod wpływem propagandy, w większości odmówili złożenia przysięgi na wierność cesarzowi, skutkiem czego Legion został rozwiązany. Haller bezskutecznie usiłował temu zapobiec, a następnie sprawował komendę nad tymi, którzy zdecydowali się kontynuować walkę z Rosją w Legionach Polskich. Haller objął stanowisko dowódcy 3 Pułku Legionów, awansując do stopnia podpułkownika. Jego pułk, wchodzący w skład II Brygady Legionów, dzielnie bronił przełęcz karpackich, uniemożliwiając wojskom rosyjskim wdarcie się na teren Węgier. W dniu 14 marca 1915 roku awansował na stopień pułkownika. W kwietniu 1916 roku wszedł w skład Rady Pułkowników, która skupiała dowódców jednostek legionowych, będących w opozycji do proaustriackiej Komendy Legionów. 13 lipca 1916 roku został mianowany brygadierem i dowódcą II Brygady Legionów Polskich.

W czasie tzw. kryzysu przysięgowego w lipcu 1917 roku Haller opowiedział się za państwami centralnymi i wraz z większością żołnierzy II Brygady złożył przysięgę wierności cesarzowi niemieckiemu Wilhelmowi II. Po tym Brygada weszła w skład podporządkowanego Austrii Polskiego Korpusu Posiłkowego i została skierowana na front besarabski, na Bukowinę. W nocy z 15 na 16 lutego 1918 roku, w proteście przeciwko postanowieniom

traktatu brzeskiego, przyznającego Chełmszczyznę Ukrainie, Haller wraz z podległą mu II Brygadą przebił się pod Rarańczą przez front austriacko-rosyjski i połączył się z polskimi formacjami utworzonymi wcześniej w Rosji. Od 28 marca 1918 roku dowodził jednostkami II Korpusu Polskiego na Ukrainie, otrzymując jednocześnie stopień generała. W nocy z 10 na 11 maja 1918 roku przeważające liczebnie oddziały niemieckie zaatakowały jednostki II Korpusu rozlokowane w okolicy Kaniowa. Po kilkugodzinnej krwawej walce Polacy zostali zmuszeni do złożenia broni. Józef Haller uniknął niewoli i pod przybranym nazwiskiem Mazowiecki przedostał się przez Kijów do Moskwy, gdzie stanął na czele Polskiej Komisji Wojskowej.

W lipcu 1918 roku dotarł przez Murmańsk do Francji. W dniu 4 października 1918 roku Komitet Narodowy Polski powierzył mu dowództwo nad Armią Polską, od kolorów mundurów zwaną „Błękitną Armią”. Na mocy układu z 28 września 1918 roku armia została uznana przez państwa ententy za samodzielną, sojuszniczą i jedyną współwalczącą armię polską. Generał Józef Haller jako jedyny polski dowódca podczas I wojny światowej walczył ze wszystkimi zaborcami Rzeczypospolitej.

Po zakończeniu I wojny światowej „Błękitna Armia” została do czerwca 1919 roku, wraz z całym sprzętem, przetransportowana do Polski. Generał Haller przybył do Warszawy 21 kwietnia 1919 roku. W maju 1919 roku dowodził polską ofensywą na froncie ukraińskim. W czerwcu tego roku objął dowództwo Frontu Południowo-Zachodniego na pograniczu polsko-niemieckim. W październiku 1919 roku powierzono mu dowództwo Frontu Pomorskiego, utworzonego w celu pokojowego przejęcia Pomorza, przyznanego Polsce na mocy ustaleń traktatu wersalskiego. W dniu 10 lutego 1920 roku generał Haller wraz z ministrem spraw wewnętrznych Stanisławem Wojciechowskim oraz nową administracją województwa pomorskiego przybył do Pucka, w którym dokonał symbolicznych zaślubin Polski z Bałtykiem.

Zorganizował Armię Ochotniczą liczącą aż 100 000 żołnierzy. W czasie bitwy warszawskiej w 1920 roku Józef Haller dowodził wojskami broniącymi przedpola stolicy. Był członkiem Rady Obrony Państwa (lipiec-sierpień 1920 roku), a następnie dowodził Frontem Północno-Wschodnim. Swoją postawą wniósł w szeregi wojska „religijną wiarę w zwycięstwo”. Papież Benedykt XV nazwał go obrońcą chrześcijaństwa i nagroził specjalnym medalem.

W okresie późniejszym pełnił funkcje m.in. Generalnego Inspektora Artylerii (w latach 1920–1926) i przewodniczącego Najwyższej Wojskowej Komisji Opiniującej. Był członkiem Rady Wojennej, przewodniczył Związkowi Hallerczyków. Od 3 lipca 1920 roku do 4 lutego 1923 roku przewodniczył Związkowi Harcerstwa Polskiego. W latach 1922–1927 był posłem na Sejm. Po przewrocie majowym, 31 lipca 1926 roku został przeniesiony w stan spoczynku. Razem z Ignacym Paderewskim oraz Wojciechem Korfantyem założył Stronnictwo Pracy.

Po wybuchu II wojny światowej przedostał się przez Rumunię do Francji, a następnie do Wielkiej Brytanii. 3 października 1939 roku mianowany został ministrem bez teki w rządzie generała Władysława Sikorskiego. W latach 1940–1943 pełnił funkcję ministra oświaty w rządzie polskim na uchodźstwie. Po zakończeniu wojny Józef Haller pozostał na emigracji i osiedlił się na stałe w Londynie, gdzie zmarł 4 czerwca 1960 roku w wieku 87 lat. Został pochowany na cmentarzu Gunnersbury. W 1993 roku jego prochy sprowadzono do kraju i złożono w kościele garnizonowym pw. św. Agnieszki w Krakowie. Józef Haller został odznaczony m.in.: Orderem Orła Białego, Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, francuskim Orderem Legii Honorowej II klasy i Krzyżem Wojennym.

I NAGRODA

Lena Kaczmarek, 9 lat
 „Tobie Ojczyzno moja” (powertex)
 Klub 12. Brygady Zmechanizowanej w Choszczynie
 Instruktor: Wioletta Maier

II NAGRODA

Karolina Potempa, 8 lat
 „W błękitnym mundurze maszerujemy...”
 (kredki akwarelowe)
 Klub Jednostki Wojskowej Komandosów w Lublińcu
 Instruktor: Beata Jasińska

III NAGRODA

Pola Nowak, 7 lat
 „Portret Józefa Hallera” (kredki akwarelowe)
 Klub Jednostki Wojskowej Komandosów w Lublińcu
 Instruktor: Beata Jasińska

WYRÓŻNIENIE

Agata Sarnowska, 8 lat

„Generał Haller i Błękitna Armia” (kolaż)

Klub 43. Bazy Lotnictwa Morskiego w Gdyni-Babich Dołach

Instruktor: Beata Wojtukiewicz

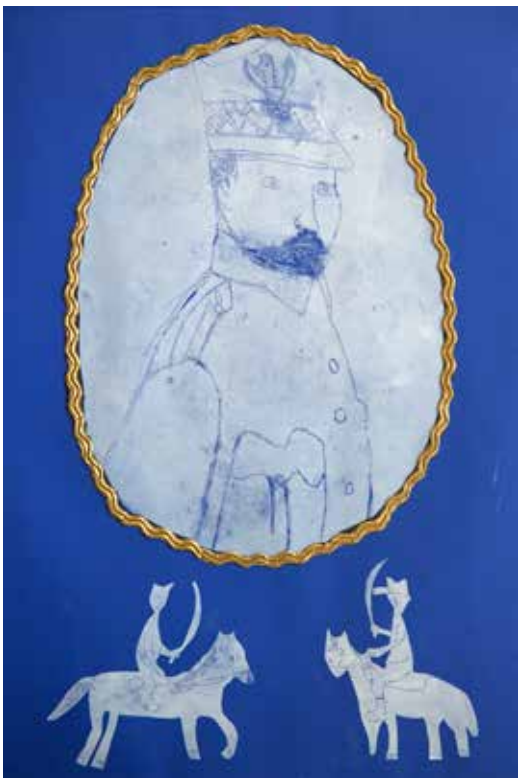
WYRÓŻNIENIE

Justyna Kachel, 6 lat

„Zaślubiny z morzem” (farby akrylowe)

Klub 1. Pomorskiej Brygady Logistycznej w Bydgoszczy

Instruktor: Małgorzata Biernat-Świtoniak

WYRÓŻNIENIE

Kornelia Langowska, 9 lat

„Gen. Józef Haller” (tekturoryt, kolaż)

Klub 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku

Instruktor: Urszula Pankowska

I NAGRODA

Aleksandra Skorupska, 12 lat
 „Generał Józef Haller” (farba akrylowa)
 Klub 7. Brygady Obrony Wybrzeża w Słupsku
 Instruktor: Nadzieja Cendecka

III NAGRODA

Marta Suliga, (12 lat)
 „Zaślubiny Polski z morzem, Puck 1920”
 (akryl, płótno)
 Klub 7. Brygady Obrony Wybrzeża w Słupsku
 Instruktor: Nadzieja Cendecka

II NAGRODA

Zuzanna Chirkowska, 11 lat
 „Żołnierz piechoty Błękitnej
 Armii Generała Hallera”
 (filc na sucho)
 Klub 17. Wielkopolskiej Brygady
 Zmechanizowanej w Wędrzynie
 Instruktor: Teresa Pelc

WYRÓŻNIENIE

Praca zbiorowa:

Maja Korda, Zuzanna Falkowska, Julia Szypulska, Wiktoria Huczko, 10 lat

„Powitanie Błękitnych Mundurów na Ziemiach Polskich”
(pastele olejne, farby plakatowe)

Klub 8. Flotylli Obrony Wybrzeża w Świnoujściu

Instruktor: Małgorzata Kmieć

WYRÓŻNIENIE

Marta Kopka, 11 lat

„Generał Józef Haller” (akryl)

Klub 15. Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej w Giżycku

Instruktor: Anna Prokopczuk

WYRÓŻNIENIE

Klaudia Kamińska, 11 lat

„Samodzielna Hallera” (akryl, płótno)

Klub 56. Bazy Lotniczej w Inowrocławiu

Instruktor: Jolanta Kamińska

WYRÓŻNIENIE

Patrycja Makarewicz, 10 lat
„Żołnierz Błękitnej Armii” (farby witrażowe)
Klub 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie
Instruktor: Iwona Wiszniewska

WYRÓŻNIENIE

Alicja Dziewicka, 11 lat
„Portret generała Józefa Hallera” (tempera)
Klub Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu
Instruktor: Aleksandra Świechowicz-Nicke

WYRÓŻNIENIE

Oliwia Langowska, 12 lat
„Józef Haller i jego armia” (linoryt)
Klub 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku
Instruktor: Urszula Pankowska

I NAGRODA

Daria Brozińska, 13 lat

„Błękitna Armia – trasa z Francji do Polski”
(kolaż – linoryt, akwarela)

Klub 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku
Instruktor: Urszula Pankowska

III NAGRODA

Julia Glaubert, 13 lat

„Józef Haller – portret generała”
(plastelina, lakier bezbarwny)

Klub 3. Batalionu Drogowo-Mostowego w Chełmnie
Instruktor: Alina Kurantowicz

II NAGRODA

Natalia Miszon, 13 lat

„Józef Haller” (kredka pastelowa)

Klub 17. Wielkopolskiej Brygady
Zmechanizowanej w Wędrzynie
Instruktor: Teresa Pelc

WYRÓŻNIENIE

Julia Trzuskowska, 16 lat
„Zaślubiny Polski z Bałtykiem” (akwarela, akryl)
Klub 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku
Instruktor: Urszula Pankowska

WYRÓŻNIENIE

Konrad Nicke, 13 lat
„Portret gen. Józefa Hallera” (tempera)
Klub Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu
Instruktor: Aleksandra Świechowicz-Nicke

WYRÓŻNIENIE

Amelia Jankowska, 15 lat
„Józef Haller i jego Armia” (pasty olejne)
Klub 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej w Morągu
Instruktor: Anna Milewska

ORGANIZATOR

**Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej
im. płk.dypl. Mariana Porwita**

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

**Marzena Furtak
Jolanta Wojtaś-Zapora
Anna Dąb-Kostrzewska
Mateusz Tarasiuk**

OKŁADKA

Klaudia Leclercq

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD

Przemysław Przybylski

FOTOGRAFIE PRAC

Artur Zakrzewski

WOJSKOWE CENTRUM
EDUKACJI OBYWATELSKIEJ
IM. PŁK. DYPL. MARIANA PORWITA
www.wceo.com.pl

PATRONAT MEDIALNY

polskaZbrojna